

De voorbeeldfunctie van het Maaseikplein

In september lichtte landschapsarchitect Maarten Kaptein zijn ontwerp van het Maaseikplein toe op het seminarie *More Green Cities for Europe* als *good practice* voorbeeld van groene stadsinfrastructuur en klimaatadaptatie. Het project past binnen het doel van Stad Gent om klimaatrobust te worden tegen 2030.

txt_ Anke de Sagher pix_ Noor Van Wierberg, Anke de Sagher

Het Maaseikplein ligt in de Gentse binnenstad naast de Sint-Baafskathedraal. In 1905 kwam hier voor het eerst een minutieus onderhouden hofje met exotische planten. Toen in de jaren 1980 Koning Auto heerste, werd een groot deel van het oorspronkelijke park verhard om plaats te maken voor parkeerplaatsen. Na de invoering van het Circulatieplan werd de parking omgetoerd tot een plein met picknickbanken en houten speelsculpturen. Toen de Gentse Milieudienst op zoek was naar gebieden om te ontharden, werd in samenwerking met de Groendienst het idee voor Fruitgaard XL geboren.

Het Lam Gods als inspiratiebron

Het park werd hersteld tot zijn oorspronkelijke grenzen uit 1905 en biedt sinds anderhalf jaar een aangenaam vertoeven aan studenten in de blok, voorbijgangers die even willen keuvelen of picknickende

ganse project kadert binnen de poging van Stad Gent om klimaatrobust te worden tegen 2030. Gent wil bestand zijn tegen overstromingen en droogte en een leefbare stad zijn tijdens hittegolven. Om dit te bekomen moet meer ruimte gemaakt worden voor groen dat kan optreden als een natuurlijke airco. In de binnenstad en in sterk verharde wijken zoals Dampoort, Sluizexen en Brugse Poort kan het temperatuurverschil met het omringende platteland tot 8°C oplopen door het stedelijk hitte-eilandeffect. Meer groen in de stad kan dat effect temperen. Ontharding zorgt bovendien voor meer infiltratie van regenwater in de bodem.

Hoe ver staat Gent? Ik nodig mezelf uit bij Kaptein voor een interview. Het gesprek dat ik met hem mag voeren, doet alvast dromen van een groenere stad.

Klimaatrobust

Die kleine biodiversiteitsboost was slechts één van de baten. Het

Stad Gent op weg naar een klimaatrobuste toekomst

Je bent landschapsarchitect bij Stad Gent. Wat houdt dat in?

Plannetjes tekenen (*lacht*). Als landschapsarchitect zie ik het als mijn missie om een aantrekkelijke ruimte te creëren voor mens, plant en dier. Dat is niet altijd evident. Je moet rekening houden met de uiteenlopende wensen van de bewoners, maar ook met de gebouwen, het erfgoed, de bodem, de bestaande beplanting, mobiliteit ... Elke randvoorwaarde is een puzzelstukje en die puzzel moet nauwkeurig worden gelegd.

Merk jij de laatste jaren een wijziging in focus binnen de landschapsarchitectuur? Staan klimaat en biodiversiteit actiever op de agenda?

Dat begint te komen, al is het soms wat traag. In België komen we daarin een stukje

achter ten opzichte van Duitsland of Denemarken. Stad Gent heeft wel een duidelijke visie. Het is een vooruitstrevende en een tikkelteje eigenwijze stad. Om dingen te veranderen moet je soms zelf het voortouw nemen en dat doet Gent wel. Zo kunnen we misschien een soort voorbeeldfunctie hebben voor andere steden of gemeenten. Oei, dat klinkt misschien een beetje arrogant (*lacht*). Maar ik vind wel dat Gent sterk inzet op gebied van biodiversiteit, klimaat en natuurzorg.

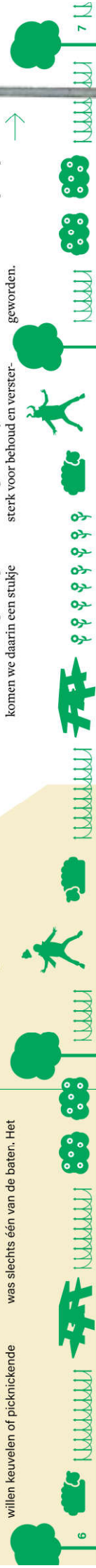
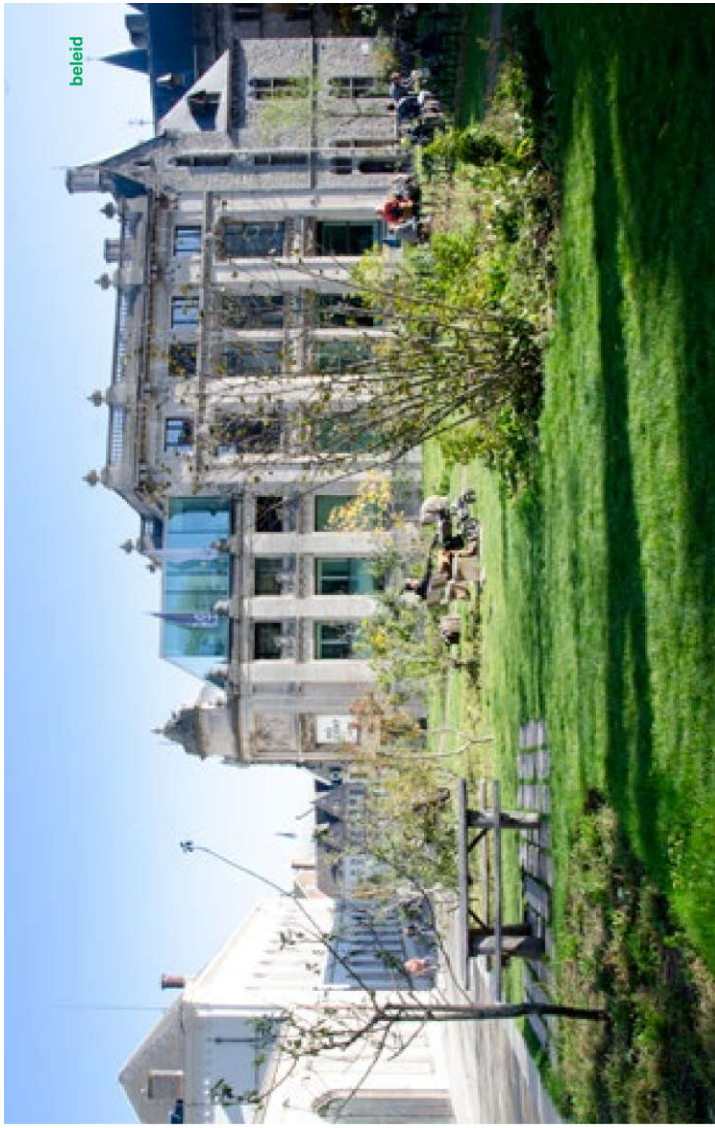
Dat komt zeker ook door de Gentenaars zelf.

Kun je een voorbeeld geven van hoe Stad Gent uitblinkt daarin?

Bij de Groendienst zit veel expertise. Zo maakt onze stadsecoloog Geert Heyneman zich sterk voor behoud en verster-

'Om dingen te veranderen moet je soms zelf het voortouw nemen'

king van de natuur. Edwin Verschelde adviseert masterplannen, omgevingsvergunningen en kapvergunningen met behoud van bomen en meer diversiteit als uitgangspunt. Het RUP Groen is door de inzet van vooral Sofie Custers, samen met andere diensten, tot stand gekomen. Aan alle landschapsarchitecten wordt gevraagd om bestaande heesters te behouden omdat die waardevol zijn voor vogels. Er wordt minder gemaaid. Zeker de laatste jaren is daar sterk op ingezet. Biodiversiteit en klimaat zitten echt in de mindset nu. Ontharden is een basisprincipe geworden.

Bezoek onze webshop op eurabo.be

Bio-ecologische materialen voor energiezuinig houtbouw en renovatie

Steico flex FSC®
Houtwolisolatie

Isokurk
Vloer- en muurisolatie

pro clima
Luchtlichting

- gratis advies aan zelfbouwers!
- isolatie opleidingen: eurabo.be/opleidingen

10% ISOLATIEKORTING

10% korting voor leden van Gents Milieufonds

Wij kiezen voor verantwoord bosbeheer (FSC)

ROK 52 - Pont West 112
B-9000 Ronse
+32(0)55 23 51 40

Widuwkwaai 87
B-9000 Ronse
+32(0)79 216 46 40

info@eurabo.be
www.eurabo.be

Gaat de ontharding wel snel genoeg?

Dat gaat geleidelijk. Enerzijds zit er een vertraging op het uitvoeren van plannen. Vooraleer een plan uitgevoerd wordt, zit daar al gauw 3 à 5 jaar tussen. Anderzijds kun je ook niet overal tegelijk bezig zijn. Als je door de stad rijdt, denk je misschien 'oei, zoveel beton en asfalt', maar dat kan niet in 1-2-3 onthard worden. Dat gaat vaak samen met vernieuwing van rio-lering, wat in fases gebeurt. Daar gaat nu eenmaal tijd over.

Maar ze zijn er wel, de onthardingsprojecten. In Oostakker zijn we nu bezig met een groot dossier waar 4.000 vierkante meter onthard wordt. Dat is knap. Bij alle wegen- dossiers wordt zoveel mogelijk vergoed en wordt er sterk ingezet om enkel functionele verharding aan te houden.

Het is trouwens niet enkel aan Stad Gent om hierin beslissingen te maken. De Stad is niet overal eigenaar of besliser van het openbaar domein en vaak moeten we in overleg met Wegen en Verkeer of de Vlaamse Waterweg. Voor het opnieuw openleggen van waterlopen zoals de Kolveniersgang bijvoorbeeld: daar zijn meerdere partijen mee bezig. Er is ook veel om rekening mee te houden. Er liggen kabels en rio-leringen, er moet onderzocht

worden hoe vervuild de bodem is ... Hetzelfde voor de studies rond groene oevers in Gent. Daar is een lang voortraject, maar daardoor gaan we nu wel op een 5-tal locaties groene oevers realiseren én is er in samenwerking met de Vlaamse Waterweg een proefproject gestart met drijvende eilanden. In een ideale wereld gaat dat allemaal wat sneller. De realiteit is anders. Maar kijk, de Reep was ook een langdurig project en dat is toch gelukt!

Stad Gent wil graag Klimaat-robust worden tegen 2030. Wat zijn volgens jou de grootste uitdagingen waar Gent mee kampt?

Grote evenementen in de binnenstad vormen een uitdaging. Iedereen wil graag een klimaat-robuste stad, maar wil ook naar de Gentse Feesten kunnen gaan. Dat lokt een massa als een kudde olifanten. Dat kun je niet opvangen op onverharde locaties.

Projecten als Wij(k)water zijn ontzettend boeiend, maar niet altijd evident. Het zou geweldig zijn om het water van de Sint-Baafskathedraal op te vangen en dat te gebruiken voor het Maaseikplein. We hebben daar ook serieus over nagedacht, maar dat is niet zo simpel. Ondergronds bergem is erg duur en daar heb je weer veel beton voor nodig. Bovendien

'Water is vloeibaar goud dat je moet koesteren'

liggen er allerlei leidingen en zit er veel archeologische waarde. We moeten dan kosten en baten afwegen. Tegelijk is water vloeibaar goud dat je moet koesteren. Daar hebben we nog een lange weg te gaan.

Het is fijn dat bepaalde uitdagingen van ons overgenomen worden, zoals GMF dat doet via de Geveltuinbrigade. Als landschapsarchitect kom je er helaas niet altijd toe om dat detailniveau te werken, terwijl dat wel heel belangrijk is. Als er dan een organisatie is die daarmee de boer op gaat, is dat voor ons een absolute verademing.

Mochten er geen beperkingen zijn rond budget, ruimte of onderhoud: hoe ziet jouw ideale Gent er dan uit?

Mijn droomstad is een stad waar een kind van zes zich samen met zijn ouders veilig doorheen kan verplaatsen en waarin het bovendien tof is om dat te doen omdat de route tal van mooie natuur- en speelplekjes te bieden heeft.

Als Gent kan doorgaan zoals het nu bezig is, zullen we die droom ook bereiken.

